

2:1 Nevuchadnezzar dreams

1. Rashi to 2:1

בשנת שנים לחורבן הבית כך שנויה בסדר עולם וקראו 'למלכות נבוכדנצר' על שהראה זדונו לכנס לתוך דביר מלכו של עולם
 It was the second year after the destruction of the Beit haMikdash, as is taught in Seder Olam. It was called "the monarchy of Nevuchadnezzar" because he demonstrated his hubris, entering the palace of the King of the Universe.

2. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1

אמרו "למלכות נ"נ" שיראה סותר לזה כבר פירשוהו יפה מפרשי הנצרים באמרם שנבוכדנצר היה ראשונה מלך בבל בלבד ועלה על ירושלים פעמים שלש, ואחרי שהחריבה כבש את מצרים ועמון ומואב וארץ פלשתים וכל הכ"א אומות שזכר ירמיהו ומלך אז בכיפה... או שאמר "בשנת שנים למלכות נ"נ" ר"ל למלכו על ישראל וירושלים. וצדק עם זה דברי סדר עולם.

It says 'the monarchy of Nevuchadnezzar', which appears to contradict this. The Christian commentators have explained this well, saying that Nevuchadnezzar was first only the king of Babylon, and then he invaded Jerusalem three times, and after destroying it he conquered Egypt, Amon, Moav, the Philistines and all 21 nations listed by Yirmiyahu, and then he reigned over the globe... Or, it said 'the second year of the monarchy of Nevuchadnezzar' to refer to his reign over Israel and Jerusalem. Thus the Seder Olam's words are justified.

3. Ibn Ezra to 2:1

והנכון בעיני למלכותו על כל הגוים שהזכיר ירמיה שיכבשם אז שקט וחשב מחשבות על משכבו מה יהיה באחרית הימים
 It appears correct to me to suggest this refers to his reign over the nations, as Yirmiyahu had predicted he would conquer them. Then he was silent and he thought about the distant future, while lying upon his bed...

4. **ותתפעם** – Bereishit 41:8; Yeshayah 41:7

5. Midrash, Bereishit Rabbah 89:5

[ותתפעם] רבי יהודה אמר כאן חלמא ידע ופתרוניה בעא גביה ולהלן חלמא ופתרוניה, רבי נחמיה אמר חלום הצלם וחלום האילן, ורבנן אמרי ותתפעם רוחו ולהלן ליתן גדולה לארבעה כאן ותתפעם רוחו, כדי ליתן חיים לארבעה, ותתפעם ליתן חיים לאחד, כאן על ידי שהוא סמוך לבקר ותתפעם רוחו ולהלן שהוא בא מבערב כתיב ותתפעם רוחו

Rabbi Yehudah said: Here he knew the dream and wanted the meaning; there he wanted the dream and its meaning;

Rabbi Nechemiah said: The dream of the statue and the dream of the tree;

The sages said: There it was to give greatness to four, here it was to give greatness to one. There it was to give life to four, here it was to give life to one. Here it was near morning, there it came in the evening.

6. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1

ואולי כיון באמרו 'ושנתו נהיתה עליו' להעיד זמן החלום שהיה החלום אחרי שכבר עברה השינה השקועה כי החלומות הצודקים כמו שהתבאר בטבעיות לא יבאו בהתחלת השינה עם העלאת האדים מהמאכל מהאצטומכא אל המוח אבל יבאו באשמורת הבקר אחרי שקיעת האדים ההם וזהו 'ושנתו נהיתה עליו' כלו' אחרי שכבר היתה השינה

Perhaps 'his sleep was upon him' testified to the time of the dream, after deep sleep had passed. True dreams, as science has explained, do not come at the start of sleep, with the rising of vapours from food in the stomach toward the brain; they come in the morning watch, after those vapours settle. 'His sleep was upon him,' after his sleep.

2:2-13 An Impossible Challenge

7. Rabbi Yaakov Medan, Daniel: Galut v'Hitgalut, pg. 40

עם כל חשיבותו של נבוכדנצר כשליטו הנגלה של העולם, הוא אינו אלא שפל אנשים, שפרט לכמה רגעים שבהם שיבח את אלוקי השמים, עבד עבודה זרה, גילה עריות ושפך דמים כמעט ללא גבול. עם אדם כזה אין לקב"ה דיבור ישיר, גם לא דרך חלומות.

With all of Nevuchadnezzar's importance as the visible ruler of the world, he was only the lowest of people. Other than for a few moments when he praised the Gd of the Heavens, he worshipped idols, practiced immorality and spilled blood almost without limit. Gd will not have direct communication, even in dreams, with such a man.

8. Ibn Ezra to 2:2

קרא לחרטומים שהם יודעים עיקר החלומות ואיך תראה הנפש חזיונות הלילה גם קרא לאשפים שהם יודעים בדפק הזרוע או במי השתן השתנות הגוף ורובי החלומות הולכים על מתכונת הגוף וקרא גם המכשפים שהם יודעים השעות הראויות לעשות מהם מעשיהם אולי יסתכלו וידעו מה החלום כפי מערכת הככבים בזאת השעה גם קרא לכשדים שהם יודעים העתידות כפי מלאכתם בדעתם מולדי האדם... ועל מבטי הככבים המשרתים ושני המאורות ותקופת השנה והחדש והשבוע והיום והם היו יודעים מולד נבוכדנצר על כן ענו הכשדים תחילה כי הדבר תלוי בהם ובחכמתם כפי דבריהם

He called *chartumim* because they know the essence of dreams and how a spirit will see nocturnal visions. He also called *ashafim* because they know via the pulse or urine the body's changes, and many dreams follow the body's condition. He also called *mechashfim* who know the times that are appropriate for certain deeds, so that they might know the nature of the dream based on the alignment of stars at that time. He also called *kasdim* because they know the future through their acts, knowing human events... and gazing upon the ministering stars and the two luminaries and the seasons and the month and the week and the day, and they know the birth of Nevuchadnezzar. Therefore the *kasdim* answered first, for it depended upon them, their knowledge and their words.

9. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1

החרטומים כי להיות החלום דבר טבעי אולי ידעו מחכמתם לעשות במציאות או במחשבה הדמיונית דבר דומה לו ואם האשפים שהם חכמי משפט התכונה לפי שאולי יגידו כפי השאלה ענין החלום והעתיד להיות וכן המכשפים לראות אם ידעו מפי השדים הדבר הזה וכזה בבעלי גורל החול לפי שהם מתפארים בהגדת מחשבת השואל והדברים שבלב

The *chartumim* because the dream was natural and so they might know from their wisdom regarding reality or the associations of imagination; the *ashafim* who are learned in nature, because they might explain the dream and the future based on inquiry; the *mechashfim* to see if they know it from demons, and similarly those who cast lots of sand, who claim they can determine the thought of the inquirer and that which is in the heart.

10. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1

שהכשדים חשבו שהמלך חלם חלום מבהיל ומפחיד מאד מורה על קוצר ימיו או על ענין השפלתו או כדומה ולכן לא היה רוצה לגלותו בפני החכמים ההם מצרים פלשתים עמונים ומואבים ומיתר הלשונות

The *kasdim* thought that the king had experienced a frightening dream regarding the brevity of his days or his removal from power or something similar, such that he had not wished to reveal it before those sages – the Egyptians, Philistines, Amonites, Moabites, and speakers of other tongues.

11. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1

הוא היה נותן להם לחם חקם בחשבו שהיה ידיעתם וחכמתם אמיתית כדבריהם והם היו מתפארים שידעו להגיד מחשבת השואל ושאלתו אעפ"י שלא יספר בפיו ועתה הורה הנסיון שהבל המה מעשה תעתועים ולכן דן אותם למיתה להיותם משקרים למלכם ולוקחים ממונו במרמה

He fed them, thinking their knowledge was true to their words; they claimed to be able to tell a person's thoughts and his questions without him even stating them. Now, this test showed that it was futile, a trick, and so he sentenced them to death for lying to their king and for taking his wealth with tricks.

12. Ibn Ezra to 2:11

הם המלאכים העליונים שהם צורת אמת ואינם כגופות והנשמות נגזרות מהן כאור היוצא מהשמש...

These are the celestial *malachim*, the form of Truth. They are not like bodies. Souls are formed from them, as light radiates from the sun...

2:14-23 Daniel calls upon Gd

13. Ibn Ezra to 2:23

בעבור היות אבותי נביאים ולא כן אבות גוים אחרים... ואמר 'די בעינה' הוא וחביריו כאומר לא בזכותי לבדי הודעתני זה הסוד
Because my ancestors were prophets, unlike the ancestors of other nations... and he said 'that we want', him and his colleagues, meaning, 'Tell me this secret, not only in my merit [but also in the merit of my colleagues].'

Dreams and Prophecy

14. Iyov 33:14-15

כִּי בְּאַחַת יְדָבָר קָל וּבשְׁתַּיִם לֹא יִשְׁוֹנֶנָה: בְּחֵלֹם חֲזוֹן לַיְלָה בְּנִפְל תִּרְדָּמָה עַל אַנְשִׁים...

For Gd will speak once, and twice, and Man will not see it. In a dream, a vision of the night, when sleep falls upon men...

15. Bamidbar 12:6

וַיֹּאמֶר שְׁמְעוּ נָא דְבָרַי אִם יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם ד' בְּמִרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדַּע בְּחֵלֹם אֶדְבָּר בּוֹ:

And He said: Listen now to My words! If you should have a prophet, I, Gd, will make Myself known to him in a vision; in a dream I will speak to him.

16. Zecharyah 10:2

כִּי הַתְּרָפִים דְּבָרוּ אָנוּ וְהַקּוֹסְמִים חָזוּ שֶׁקֶר וְחַלְמוֹת הַשָּׁוְא יְדַבְּרוּ הֶבֶל יִנְחָמוּן...

For idols speak falsehood and sorcerers see lies, and dreams speak emptiness, they comfort with futility...

2:24-36 The Dream

17. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1 pg. 308

ותמיד נמשך השפע העליון האמנם יחול במי שיכין עצמו לקבלו והנה אתה מחשבותיך עלו על לבך בשכבך על מטתך לדעת מה יהיה באחרית זה האם תתמיד מלכות זה העליון בזרעך תמיד או מה ילד יום ולכן הקב"ה שהוא מגלה הסודות הודיעך מה שיהיה באחרית הימים כי בשוטט מחשבותיך בדבר הזה היית מוכן לקבל השפע ההוא

Higher influence always flows, but it will be manifest only upon one who prepares himself to receive it. Your thoughts ascended upon your heart when you lay upon your bed, to know what would be in the end. Will this higher reign continue in your seed forever, or what will the day bring? Therefore, Gd, who reveals secrets, informed you of what would be in the end; when your thoughts wander in this, you are prepared to receive this influence.

18. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1 pg. 308

הפתרון לא אומר אותו בפומבי בפני כל אדם כמו שעשיתי את החלום אבל אגיד אותו למלך ביחוד ובסתר המדרגה ואמר זה לפי שדניאל ידע שלא היה בפתרון בשורה מוצאת [חן?] כי היה בענייניו חרבן בבל וחילוף המלכויות

I will not reveal the meaning in public, before everyone, as I did with the dream. I will tell it to the king in private, in 'the secret of the step.' Daniel said this because he knew that the explanation would not be favourable, for it would speak of the destruction of Babylon and the change of empires.

Hesiod's 8th century BCE Myth of the Ages

2:37-45 The Interpretation

19. Yirmiyahu 27:6

...אֲנִי נָתַתִּי אֶת כָּל הָאֲרָצוֹת הָאֵלֶּה בְּיַד נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עַבְדִּי וְגַם אֶת חַיַּת הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לוֹ לְעַבְדּוֹ:

...I have given all of these lands into the hands of My servant, Nevuchadnezzar, king of Babylon, and the beasts of the field I have put into his hands, too, to serve him.

20. Ibn Ezra to 2:43

'מתערבין' שכולם לוקחות בנות גוים כמו הפרסיים לוקחים הבבליות... ואינם דומים אלה לאלה במתכונתם ובמלבושיהם ומאכלם ומנהגם גם מחלוקת בתורתם

'Mixing' because they take the daughters of the nations, as the Persians take the Babylonians... And they do not resemble each other in form, dress, food or custom, and they also disagree in their laws.

Who are the four kingdoms?

	Gold	Silver	Copper	Iron and Clay	Stone
Rashi, Midrash	Babylon	Medea/Persia	Greece	Rome	Mashiach
Rav Saadia Gaon, Abarbanel	Babylon	Medea/Persia	Greece	Rome and Yishmael	Mashiach
Ibn Ezra	Babylon	Medea/Persia	Greece/Rome	Yishmael and remnant kings	Mashiach
Rav Medan	Babylon	Medea/Persia	Alexander's Greece	Diadochi Greece	Chashmonaim

21. Rabbi Judah Loew, Maharal, Ner Mitzvah 1

דבר שהוא אחד מסוגל לו האמצעי, והיוצא מן האחד הוא מתיחס לד', כנגד ד' רוחות שיש בהם יציאה מן האמצעי. ולכך המלכיות הם ד', כנגד ד' רוחות היוצאים מן האמצעי

That which is One is the centre, and that which leaves the one is described as four, for the four directions in which one departs from the centre. Thus the empires are four, parallel to the four directions leaving the centre.